

کتاب‌شناسی و مقاله‌شناسی فارسی “فرااخلاق” Metaethics

makhavan77@gmail.com

آخرین ویرایش: مهر ۱۴۰۱ makhavan.ir

مهرکاخوان

تدوین:

کتاب‌ها

- (۱) جلد دهم تاریخ فلسفه غرب راتلیج / فصل ۵ و ۶ فلسفه اخلاق / فلسفه معنا، معرفت و ارزش در قرن بیستم / ترجمه یاسر خوشنویس / انتشارات حکمت / ۱۳۹۲.
- (۲) نگاهی به فلسفه اخلاق در سده بیستم / استیون دارول. آلن گیارد. پیتر ریلن / ترجمه مصطفی مکیان / دفتر پژوهش و نشر سهروردی.
قبلاً در ارغنون ش ۱۶ ویژه فلسفه اخلاق منتشر شده بود. فصول: صحنه‌آرایی، احیای فرااخلاق، اخلاق جدید و به جای نتیجه‌گیری.
- (۳) درآمدی بر نظریه اخلاق هنجاری و فرااخلاق معاصر / کریستین میلر / ترجمه محسن اسلامی / نشر آن‌سو / ۱۳۹۸.
- (۴) فرااخلاق / سایمون کرچین / ترجمه مسلم قربان‌بابایی و محمد زندی / انتشارات طه / ۱۳۹۷.
مشمول بر ۸ فصل: ۱. فرااخلاق چیست؟ ۲. واقع‌گرایی: استقلال از ذهن. ۳. واقع‌گرایی اخلاقی: طبیعت‌گرایی و تقلیل‌گرایی ۴. نظریه خطای اخلاقی ۵. ناشناخت‌گرایی ۶. نظریه احساس ۷. انگیزه اخلاقی ۸. تأملات بیشتر.
- (۵) فرااخلاق / مارک ون روجن / ترجمه محمد زندی و مسلم قربان‌بابایی / انتشارات طه / ۱۳۹۹.
مشمول بر ۱۴ فصل: ۱. درآمد کوتاه ۲. موضوعی برای اخلاق ۳. معرفت‌شناسی اخلاق و تعیین‌ناپذیری تجربی نظریه اخلاقی ۴. عملی بودن اخلاق و برداشت‌های هیومی از دلیل و انگیزه ۵. نظریه خطا ۶. ذهنی‌انگاری ساده ۷. وارثان شناخت‌گرایی ذهنی گرای ساده: ناظران آرمانی و فاعلان آرمانی. ۸. وارثان ناشناخت‌گرایی ذهنی‌انگاری ساده ۹. تخیل‌گرایی ۱۰. واکنش برون‌گرایانه ۱۱. طبیعت‌گرایی علمی (۱) واقع‌گرایی گرنل ۱۲. طبیعت‌گرایی علمی (۲) کارکردگرایی اخلاقی و تحلیل‌های شبکه‌ای ۱۳. ناطبیعت‌گرایی و ضدتقلیل‌گرایی ۱۴. عجیب‌ها، غایات و اخلاقیات. اصطلاح‌نامه

۶) نگاه اخلاقی؛ درآمدی به فلسفه اخلاق/ دیوید مک‌ناتن/ ترجمه حسن میاننداری/ سمت ۱۳۸۳. ترجمه دیگری هم با عنوان بصیرت اخلاقی از محمود فتحعلی انتشارات مؤسسه امام خمینی دارد. شامل یازده فصل: ۱. اخلاق (جعل و کشف)، ۲. ناشناخت‌گرایی اخلاقی طرح کلی، ۳. واقع‌گرایی اخلاقی طرح کلی. ۴. ناشناخت‌گرایی بسط‌های بعدی. ۵. واقع‌گرایی و واقعیت. ۶. وضعیت فعلی این مناقشه- گزارشی در این میان. ۷. انگیزش اخلاقی. ۸. ضعف اخلاقی ۹. بی‌پروایی اخلاقی و شرارت ۱۰. واقع‌گرایی اخلاقی و تنوع فرهنگی ۱۱. ناشناخت‌گرایی و سودگرایی ۱۲. شبه واقع‌گرایی، ۱۳. اصول یا خاص‌گرایی؟

۷) ضدواقع‌گرایی اخلاقی/ ریچارد جویس/ ترجمه مهدی اخوان/ انتشارات ققنوس/ ۱۳۹۶. شامل شش فصل: توصیف ضدواقع‌گرایی اخلاقی، باربرهان بر دوش کیست؟ ناشناختی‌انگاری، نظریه خطا‌انگاری [در باب اخلاق]، ناعینی‌انگاری، نتیجه‌گیری

۸) واقع‌گرایی اخلاقی در نیمه دوم قرن بیستم/ سید اکبر حسینی/ مؤسسه امام خمینی/ ۱۳۸۳.

۹) درس‌گفتارهایی در فلسفه اخلاق/ سروش دباغ/ چاپ اول/ ۱۳۸۸/ اصراط. شامل دو بخش: بخش اول به فرااخلاق مربوط است: (واقع‌گرایی اخلاقی، خاص‌گرایی اخلاقی، تجویز‌گرایی، نظریه خطای مکی، شهودگرایی، عاطفه‌گرایی، نسبت میان دین و اخلاق)

۱۰) درآمدی به فلسفه اخلاق/ اتکینسون/ ترجمه سهراب علوی‌نیا/ هرمس شامل ۷ فصل: سرآغاز، تعارض تکالیف، خود و دیگران، حسن و قبح، ستایش و نکوهش، پایگاه احکام اخلاقی ۱ و ۲. اخلاق، علم، دین.

۱۱) فلسفه اخلاق در قرن حاضر/ وارنوک/ ترجمه صادق لاریجانی/ مرکز ترجمه و نشر کتاب/ ۱۳۶۸ شامل مباحث شهودگرایی، احساس‌گرایی، هدایت‌گرایی. محتوای اخلاقیات. طبیعت‌گرایی و نگرشی به آینده. به ضمیمه مقدمه‌های مترجم و تعلیقات او.

۱۲) فلسفه اخلاق در قرن بیستم/ مری وارنوک/ ترجمه و تحشیه ابوالقاسم فنایی/ بوستان کتاب. شامل ۷ فصل و یک تکمله ۱۹۷۷. فصل اول: فلسفه اخلاق مور، فصل دوم: شهودگرایی، فصل سوم: احساس‌گرایی، فصل چهارم: پس از احساس‌گرایی، فصل پنجم: روانشناسی اخلاق، ۶. آگزستانسیالیسم: سارتر. ۷. نتیجه‌گیری. تکمله سال ۱۹۷۷.

۱۳) مسئله باید و هست: بحثی در رابطه ارزش و واقع/ محسن جوادی/ انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی/ ۱۳۷۵.

۱۴) **دانش‌نامه فلسفه اخلاق / ویراسته پل ادواردز و دونالد بورچرت / ترجمه ان‌شاء‌الله رحمتی‌ویراسته مصطفی ملکیان / ویراست دوم / انتشارات سوفیا / ۱۳۹۶.**

مدخل‌های فرااخلاقی آن عبارتند از: فلسفه اخلاق، مسایل فلسفه اخلاق، تاریخ فلسفه اخلاق، تاریخ فلسفه اخلاق: سایر تحولات فلسفه اخلاق در سده بیستم، قاعده زرین، تنگناهای اخلاقی، قواعد و اصول اخلاقی، ضعف اراده، اراده‌گرایی، موجبیت‌گرایی، مسؤولیت اخلاقی و حقوقی، توانستن، انتخاب، تصمیم و عمل، تشابه معرفت‌شناسی و فلسفه اخلاق، فرااخلاق، معرفت‌شناسی اخلاقی، حس اخلاقی، عقل عملی، عقل‌گرایی در فلسفه اخلاق، عینیت در فلسفه اخلاق، توجیه در فلسفه اخلاق، درونی‌گرایی و برونی‌گرایی در فلسفه اخلاق، شکاکیت اخلاقی، نظریه خطامدار در فلسفه اخلاق، نسبت‌گرایی اخلاقی، نظریه عاطفی در فلسفه اخلاق، عینی‌گرایی اخلاقی، واقع‌گرایی اخلاقی، طبیعت‌گرایی اخلاقی، شهودگرایی اخلاقی.

۱۵) **نظریه‌های فلسفه اخلاق (با مقدمه و گردآوری فیلیپا فوت) / ترجمه حسین کاجی / انتشارات روزنه / ۱۳۸۲.** مشتمل بر ۱۲ مقاله از فیلسوفان اخلاق معاصر:

استدلال‌های مور علیه اشکال معین طبیعت‌گرایی. استیونسون. ۲. جوابی به منتقدانم: ج. ا. مور. ۳. مغالطه طبیعت‌گرایی: دبلیو کی فرانکنا. ۴. خوب و بد: گیچ. ۵. گیچ: خوب و بد: هر. ۶. باورهای اخلاقی: فیلیپا فوت. ۷. چگونگی استنتاج «باید» از «است»: جان ار. سرل. ۸. بازی تعهد کردن: هر. ۹. تفسیر فلسفه اخلاق جان استوارت میل: ج. ا. آرمسون. ۱۰. تفسیرهایی از فایده‌گرایی میل: ج. د. مابوت. ۱۱. دو مفهوم از قواعد: جان رالز. ۱۲. فایده‌گرایی حداکثری و حداقلی: اسمارت.

۱۶) **فلسفه اخلاق: مجموعه مقالاتی از دائره المعارف فلسفه اخلاق / بکر و بکر / جمعی از مترجمان / مؤسسه امام خمینی / ۱۳۸۰.**

۱۹ مدخل را ترجمه کرده که برخی فرااخلاق است: شک‌گرایی در اخلاق، مطلق‌های اخلاق، مسؤولیت، سرنوشت و سرنوشت‌گرایی. آزادی و جبر. معضلات اخلاقی. عقلانیت در برابر معقولیت. قواعد اخلاقی. استدلال اخلاقی.

۱۷) **عام و خاص در اخلاق / سروش دباغ / هرمس / ۱۳۸۸.**

کتاب در اصل رساله دکتری نویسنده بوده و شامل دو فصل عمده است. فصل اول رأی خاص‌گرایان را درباره نحوه رفتار دلایل اخلاقی در سیاق‌های مختلف و میزان الگوپذیر بودن آن‌ها بحث شود و ۵ نوع خاص‌گرایی از هم جدا شده. در فصل دوم اخلاق و ظایف در نظر اول راس به عنوان نمونه و مصداقی از موضع عام‌گرایانه معتدل مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد.

۱۸) **اخلاق صوری / هری گنسلر / ترجمه مهدی اخوان / انتشارات علمی و فرهنگی / ۱۳۹۱.**

فصل اول: اخلاق صوری چیست؟ فصل دوم: منطقی بودن، فصل سوم باوجدان بودن، فصل چهارم: بی‌طرفی، فصل پنجم: قاعده طلایی، فصل ششم، قانون جهان‌شمول، فصل هفتم: عقلانیت اخلاقی، فصل هشتم: منطقی‌نمادین

- (۱۹) مفاهیم اخلاقی / یولیوش کووشس / ترجمه محمد مهدی خسروانی / انتشارات علمی و فرهنگی / ۱۳۸۹. فصل اول: بین خوب و زرد، فصل دوم: پیروی کردن از دلایل و به دست دادن دلایل، فصل سوم: فرمان‌ها، قواعد و مقررات، فصل چهارم: مفاهیم اخلاقی و احکام اخلاقی، فصل پنجم: ارزش‌نگری و مفاهیم اخلاقی.
- (۲۰) خوبی، الزام اخلاقی و امر الاهی (بررسی تطبیقی آرای آدامز و متفکران شیعه) / محمود مروارید و احمدرضا همتی / مقدم / نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی / ۱۳۸۹. مشتمل بر چهار فصل: فصل اول ماهیت خوبی، فصل دوم: الزام اخلاقی، فصل سوم: مقایسه دیدگاه آدامز با اندیشندان شیعه درباره خوبی، فصل چهارم: مقایسه دیدگاه آدامز و اندیشندان شیعه درباره الزام.
- (۲۱) زبان اخلاق / ریچارد هر / ترجمه امیر دیوانی / ویراسته مصطفی ملکیان / بهار ۸۳. طه. شامل سه بخش ۱. وجه امری ۲. خوبی ۳. باید. در بخش اول زبان توصیه‌گر، ساختار جمله‌های امری و استنتاج حاوی جمله‌ای امری. انتخاب بر اساس اصل می‌آید: در بخش دوم تحلیلی طبیعت‌گرایانه از خوبی و نقد و بررسی آن مطرح می‌شود. و در بخش سوم «باید» و «درست» تحلیل می‌شود.
- (۲۲) مبانی اخلاق / جرج ادوارد مور / ترجمه غلامحسین توکلی / ویراسته مصطفی ملکیان / نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی. شامل مقدمه‌ی مفصل ویراستار، درآمد، ویراست دوم و شش فصل: موضوع اخلاق، اخلاق طبیعی‌گرایانه، لذت‌گرایی، اخلاق مابعدالطبیعی، فلسفه اخلاق در رابطه با رفتار، آرمان یگانه.
- (۲۳) توجیه اخلاقی / بهروز محمدی منفرد / پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی / ۱۳۹۷. شامل سه بخش: ۱. تحلیل مفاهیم ۲. چالش‌های پیش روی توجیه باور اخلاقی (فقدان عنصر باور اخلاقی / کاذب بودن همه باورهای اخلاقی، شکاکیت توجیه باور اخلاقی)، ۳. نظریه‌های ساختار توجیه باور اخلاقی میناگرایی اخلاقی، انسجام‌گرایی اخلاقی، زمینه‌گرایی در باب توجیه باور اخلاقی)، جمع‌بندی و نتیجه
- (۲۴) نسبی‌انگاری اخلاقی، دانشنامه فلسفه استنفرد، کریس گوانز، ترجمه مهدی اخوان، انتشارات ققنوس،

برخی مقالات فارسی

- (۱) تنوع و کثرت واقع‌گرایی‌های اخلاقی / سیر مک‌گردد / ترجمه سیداکبر حسینی / مجله معرفت، سال ۱۱۱ شماره ۱۰ دی ۱۳۸۱.
- (۲) اخلاق غیراصولی / جرال دوردکین / ترجمه محبوبه مهاجر / ارغنون ۱۶
- (۳) الزام و انگیزش در فلسفه اخلاق متأخر / ویلیام فرانکنا / ترجمه موسی اکرمی / ارغنون ۱۶
- (۴) ماهیت ذهنی ارزشها / ج.ل. مکی / ترجمل مراد فرهادپور / ارغنون ۱۶.
- (۵) تئوری خطا در فلسفه اخلاق؛ تبیین و نقد، غامحسین توکلی، حکمت و فلسفه، پاییز ۱۳۹۳.
- (۶) خطاهای نظریه خطای مکی، مهدی اخوان و کشمیری و مرآتی، تملات فلسفی، زمستان ۱۳۹۴.
- (۷) جان مک‌داول و واقع‌گرایی اخلاقی، مجید ملایوسفی، نامه حکمت، شماره ۶، پاییز و زمستان ۱۳۸۴.
- (۸) جایگاه نظریات غیرشناختی در فلسفه اخلاق و انتقادات وارد بر آنها، مهرباب زاده و توکلی، فصلنامه اخلاق، تابستان ۱۳۹۰.
- (۹) تحلیلی از شهودگروی اخلاقی هنری سیجویک و نقدی بر آن، علی اکبر عبدالآبادی، حکمت و فلسفه، تابستان ۱۳۹۰.
- (۱۰) شکاکیت اخلاقی، علی صبوحی، اخلاق، شماره ۹ و ۱۰،
- (۱۱) شهود اخلاقی؛ معنا و توجیه، بهروز محمدی منفرد، شماره ۲۳، بهار و تابستان و بهار ۱۳۹۲.
- (۱۲) عام‌گرایی و خاص‌گرایی در فرااخلاق، سروش دباغ، اندیشه دینی، شماره ۲۲، ۱۳۸۶.
- (۱۳) فیلیپا فوت و واقع‌گرایی اخلاقی نوارسطویی، ملایوسفی و مسعود صادقی، پژوهشهای اخلاقی شماره اول، پاییز ۱۳۸۹.
- (۱۴) گستره و دامنه شهودگروی اخلاقی مور، علی اکبر عبدالآبادی، پژوهشهای فلسفی، بهار و تابستان ۱۳۸۸.
- (۱۵) معرفت‌شناسی طبیعت‌گرایی اخلاقی تقلیل‌گرا، بهروز محمدی منفرد، مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، بهار ۱۳۹۳.
- (۱۶) نسبی‌گرایی اخلاقی، محسن زمانی، اخلاق، شماره نهم و دهم
- (۱۷) نسبت‌گرایی اخلاقی به عنوان دیدگاهی معرفت‌شناختی (دیدگاه ونگ)، مسعود صادقی، نامه حکمت، تابستان ۱۳۸۳.
- (۱۸) نقد مکی بر واقع‌گرایی، سمیه ربیعی و حمیدرضا ضیائی، فلسفه و کلام اسلامی، تابستان ۱۳۹۳.
- (۱۹) واقع‌گرایی و ضدواقع‌گرایی و موضع اخلاقی کانت، سروش دباغ و صبرآمیز، اندیشه دینی، شماره ۴۲، بهار ۱۳۹۱.
- (۲۰) واقع‌گرایی و ضد واقع‌گرایی اخلاقی در ویتگنشتاین متأخر، ابولفضل صبرآمیز و سروش دباغ، متافیزیک، ۱۳۹۰.

- (۲۱) همزاد زمین اخلاقی و پرسش گشوده مور، احمدرضا همتی مقدم، اخلاق شماره ۹ و ۱۰
- (۲۲) نقد فلسفه اخلاق کانت از منظر واقع‌گرایی اخلاقی مک‌داول، حسن میاننداری، نامه حکمت، پاییز و زمستان ۱۳۸۶.